

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАНИ
Національний Медичний Університет імені О. О. Богомольця

ІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ У ДІТЕЙ В АМБУЛАТОРНІЙ ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ

за редакцією професора С. О. Крамарьова

Навчальний посібник

2-е видання, перероблене та доповнене

Львів
Видавець Марченко Т. В.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
під грифом «навчальний посібник» (протокол №4 від 28.11.2024 року)*

Автори:

Крамарьов С.О. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Виговська О.В. – д.мед.н., професор, професор кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Воронов О.О. – к.мед.н., доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Євтушенко В.В. – к.мед.н., доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Кириця Н.С. – к.мед.н., асистент кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Серякова І.Ю. – PhD, асистент кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Шадрін В.О. – к.мед.н., доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Рецензенти:

Кривопустов С.П. – д.мед.н., професор, професор кафедри педіатрії №2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця;

Волоха А.П. – д.мед.н., професор, професор кафедри педіатрії, дитячих інфекційних хвороб, імунології та алергології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.

I 74 Інфекційні захворювання у дітей в амбулаторній практиці лікаря:
навчальний посібник / за ред. Крамарьова С.О. – 2-е вид., доповнене та перероблене. – Львів: Видавець Марченко Т. В. – 316 с.

ISBN 978-617-8194-63-5

Навчальний посібник «Інфекційні захворювання у дітей в амбулаторній практиці лікаря» призначений для поглибленого засвоєння курсу «Дитячі інфекції» студентами медичних навчальних закладів вищої освіти. У виданні з точки зору доказової медицини розглядається лікарське ведення дітей з інфекційними захворюваннями в умовах амбулаторного спостереження. До посібника увійшли найбільш розповсюджені в Україні інфекційні хвороби у дітей. На сучасному рівні розглянуті питання діагностики, лікування та профілактики інфекційних хвороб у дітей. Наведено рекомендації провідних світових профільних асоціацій та міжнародний організацій щодо надання допомоги дітям з інфекційними захворюваннями. Посібник є доповненням до базового підручника «Інфекційні хвороби у дітей» для студентів навчальних медичних закладів вищої освіти. Навчальний посібник складений відповідно до стандартів вищої медичної освіти (магістерський рівень, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 222 «Медицина», 228 «Педіатрія», 225 «Медична психологія».

Навчальний посібник може бути корисним для лікарів-інтернів, лікарів-педіатрів, лікарів загальної медичної практики.

УДК 616.9-07-085-053.2:614.253.1/.2](477) (075)

ISBN 978-617-8194-63-5

© Крамарьов С.О..

© Видавець Марченко Т. В.

ЗМІСТ

Список умовних скорочень	5
Синдроми, які потребують диференційної діагностики з інфекційними захворюваннями у дітей	9
Діарея	9
Лімфаденопатії	10
Жовтяниця	10
Гепатомегалія	12
Спленомегалія	12
Артралгії	13
Міалгії	14
Лихоманка	14
Екзантеми	16
Еозинофілія	17
Амебіаз	19
Бартонельоз (хвороба котячої подряпини)	28
Бореліоз (хвороба Лайма)	33
Ботулізм	43
Вітряна віспа	51
Гельмінтози	59
Герпетична інфекція	73
Гострі вірусні гепатити	80
Гострі кишкові інфекції (інфекційний гастроентерит, інфекційні діареї) у дітей	94
Гострий обструктивний ларингіт (круп)	102
Гострі респіраторні вірусні інфекції	106
Грип	106
Парагрип	110
Аденовірусна інфекція	112
Респіраторно-синцитіальна інфекція	118
Риновірусна інфекція	122
Метапневмовірусна інфекція	123
Бокавірусна інфекція	125
Дифтерія	132
Інфекція, що викликана ентеровірусами	140

Інфекційний мононуклеоз.....	150
Кишковий ієрсиніоз	157
Кашлюк.....	162
Коронавірусна інфекція (covid-19)	171
Кір	175
Краснуха	182
Лептоспіроз.....	191
Лямбліоз	196
Менінгококова інфекція	201
Парвовірусна інфекція	208
Паротитна інфекція (епідемічний паротит).....	212
Поліомієліт.....	220
Псевдотуберкульоз	227
Сказ.....	232
Правець	238
Стрептококова інфекція, спричинена бета-гемолітичним стрептококом	244
Токсоплазмоз	254
Хламідійна інфекція.....	263
Цитомегаловірусна інфекція	274
Завдання для самоконтролю	282
Запитання	282
Тести	283
Клінічні задачі	291
Література.....	309

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АДГ	–	адсорбована дифтерійно-правцева вакцина
АКДП	–	адсорбована коклюшно-дифтерійно-правцева вакцина
АЛТ	–	аланінамінотрансфераза
АМА	–	антимітохондріальні антитіла
анти-ВГВ	–	антитіла до вірусу гепатиту В
анти-ВГС	–	антитіла до вірусу гепатиту С
анти-HAV	–	антитіла до вірусу гепатиту А
анти-HBcor	–	антитіла до ядерного антигену вірусу гепатиту В
анти-HBe	–	антитіла до антигену «е» вірусу гепатиту В
анти-HBs	–	антитіла до поверхневого антигену вірусу гепатиту В
анти-HBV	–	антитіла до вірусу гепатиту В
анти-HCV	–	антитіла до вірусу гепатиту С
анти-LKM-1	–	антимікросомальні антитіла до печінки, нирок
АСТ	–	аспартамінотрансфераза
АТ	–	антитіла
АТ	–	артеріальний тиск
АТПО	–	антитіла до тиреопероксидази
АТТГ	–	антитіла до тиреоглобуліну
БГСА	–	бета-гемолітичний стрептокок групи А
БВВ	–	безпосередня вірусологічна відповідь
в/в	–	внутрішньовенно
ВГ	–	вірусні гепатити
ВГВ	–	вірус гепатиту В
ВГС	–	вірус гепатиту С
ВЕБ	–	вірус Епштейна-Барр
ВІЛ	–	вірус імунодефіциту людини
в/м	–	внутрішньом'язово
ВК	–	вроджена краснуха
ВН	–	вірусне навантаження
ВСПВ	–	вакциноспоріднені поліовіруси
ГА	–	гепатит А
ГВ	–	гепатит В
ГВГВ	–	гострий вірусний гепатит В
ГГЕ	–	гострий гастроентерит
ГГТП	–	гамма-глутамілтраспептидаза

ГІ	– герпетична інфекція
ГКС	– глюкокортикостероїди
ГКІ	– гострі кишкові інфекції
ГРВІ	– гострі респіраторні вірусні інфекції
ГРДС	– гострий респіраторний дистрес-синдром
ГРЗ	– гостре респіраторне захворювання
ГРІ	– гострі респіраторні інфекції
ГС	– гепатит С
ГСЛТ	– гострий стенозуючий ларинготрахеїт
ГФС	– гемофагоцитарний синдром
ГЦК	– гепатоцелюлярна карцинома
ДНК	– дезоксирибонуклеїнова кислота
ЕКГ	– електрокардіографія
ЕМ	– електронна мікроскопія
ІГ	– імуноглобулін
ІГА	– індекс гістологічної діяльності
ІМ	– інфекційний моновулеоз
ІПВ	– інактивована поліомієлітна вакцина
ІФА	– імуноферментний аналіз
ІФН	– інтерферон
ІХА	– імунохроматографічний аналіз
КПК	– вакцина проти кору, паротиту, краснухи
КТ	– комп'ютерна томографія
КШД	– карета швидкої допомоги
ЛФ	– лужна фосфатаза
ММД	– мінімальна мозкова дисфункція
МІ	– менінгококова інфекція
МКБ-10	– міжнародна класифікація захворювань 10-ї редакції
МОЗ	– Міністерство охорони здоров'я
МН	– верхня межа норми
МРТ	– магнітно-резонансна томографія
НВК	– неспецифічний виразковий коліт
НПЗП	– нестероїдні протизапальні препарати
ОПВ	– жива оральна поліомієлітна вакцина
ОРС	– осмолярні розчини для оральної регідратації
ПГ	– парагрип
ПДС	– протидифтерійна сировотка

Пер-ІФН	–	пегільований інтерферон
ПЛР	–	полімеразна ланцюгова реакція
ПТІ	–	протромбіновий індекс
п/ш	–	підшкірно
РА	–	реакція аглютинації
РВВ	–	рання вірусологічна відповідь
РГ	–	рентгенограма
РЗК	–	реакція зв'язування комплементу
РІФ	–	реакція імунофлюоресценції
РМА	–	реакція мікроаглютинації
РН	–	реакція нейтралізації
РНГА	–	реакція непрямой гемаглютинації
РНІФ	–	реакція непрямой імунофлюоресценції
РНК	–	рибонуклеїнова кислота
РПГА	–	реакція пасивної гемаглютинації
РС-вірус	–	респіраторно-синцитіальний вірус
РСІ	–	респіраторно-синцитіальна інфекція
РС-інфекція	–	респіраторно-синцитіальна інфекція
СВВ	–	стійка вірусологічна відповідь
СДР	–	синдром дихальних розладів
СКВ	–	системний червоний вовчак
СМР	–	спинномозкова рідина
СШ	–	септичний шок
ТТГ	–	тиреотропний гормон
УЗД	–	ультразвукове дослідження
УФО	–	ультрафіолетове опромінення
ФЕДС	–	фіброезофагогастродуоденоскопія
ХВГ	–	хронічний вірусний гепатит
ХГ	–	хронічний гепатит
ХГВ	–	хронічний гепатит В
ХГС	–	хронічний гепатит С
ХКП	–	хвороба котячої подряпини
ХЛ	–	Хвороба Лайма
ЦМВ	–	цитомегаловірус
ЦМВІ	–	цитомегаловірусна інфекція
ЦНС	–	центральна нервова система
ЦП	–	цироз печінки

ЧД	– частота дихання
ЧСС	– частота серцевих скорочень
ЧСЧ	– чоловіки, які мають секс з чоловіками
ШВВ	– швидка вірусологічна відповідь
ШВЛ	– штучна вентиляція легенів
ШКТ	– шлунково-кишковий тракт
ШОЕ	– швидкість осідання еритроцитів
Ag	– антиген
ANA	– антинуклеарні антитіла
CMV	– (cytomegaloviral infection) цитомегаловірусна інфекція
EA	– ранній антиген
EAD	– дифузний антиген
EAR	– локалізований антиген
EBNA	– ядерний антиген
EBV	– Epstein-Barr virus
ELISA	– твердофазний імуноферментний аналіз
FUO	– гарячка невідомого походження
HBcor-Ag	– ядерний антиген вірусу гепатиту В
HBeAg	– антиген «е» вірусу гепатиту В
HBsAg	– поверхневий антиген вірусу гепатиту В
HBV	– вірус гепатиту В
HCV	– вірус гепатиту С
HCT	– гематокрит
HSV	– вірус простого герпесу
IgA	– імуноглобулін класу А
IgG	– імуноглобулін класу G
IgM	– імуноглобулін класу М
MA	– мембранний антиген
VCA	– капсидний антиген
VZ	– варіцела зостер

Навчальне видання

ІНФЕКЦІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ У ДІТЕЙ В АМБУЛАТОРНІЙ ПРАКТИЦІ ЛІКАРЯ

За редакцією професора С. О. Крамарьова

Навчальний посібник

2-видання, перероблене та доповнене

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Гарнітура PT Serif. Умовн. друк. арк. 18,37.

Видавець Марченко Т. В.
м. Львів-53, 79053, Україна, тел.: +38 (050) 370-19-57
e-mail: magnol06@ukr.net
<https://magnolia.lviv.ua>

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України.

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.